

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ κλάδος τῶν μεταφορῶν ἀποτελεῖ καθοριστικό παράγοντα γιά τή λειτουργία καί ἀναπαραγωγή ὅλων τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ κάθε χώρας. Τά θέματα τῶν μεταφορῶν θεωροῦνται πιά ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ εὐρύτερου προβληματισμοῦ, στά πλαίσια τῆς διάρθρωσης καί ἀνάπτυξης τῆς κοινωνίας καί τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας.

Ἡ πληροφόρηση γύρω ἀπό τόν κλάδο τῶν μεταφορῶν καί τά προβλήματά του, εἴτε ἀπό τά κρατικά μέσα ἐνημέρωσης, εἴτε ἀπό τόν τύπο, εἶναι ὑποτυπώδης. Ἐλάχιστα ἔχουν γραφτεῖ γι' αὐτό τό θέμα, πράγμα πού δέν ἐπιτρέπει τήν πλατιά γνώση τῶν προβλημάτων. Ἡ συμμετοχή στήν προσπάθεια ἐπίλυσης τῶν δυσκολιῶν ἀπό τούς ἐνδιαφερόμενους εἶναι πολύ μικρή.

Τά ἄρθρα πού ἀκολουθοῦν σκοπό ἔχουν νά ἀποτελέσουν μιά πρώτη στοιχειώδη ἀποψη τοῦ προβλήματος τῶν μεταφορῶν στή χώρα μας, χωρίς νά καταπιάνονται μέ τεχνικές λεπτομέρειες. Αὐτή ἡ προσέγγιση στό θέμα τό σηματοδοτεῖ δίνοντας τίς βασικές κατευθύνσεις καί ἀφετηρίες ἀπό ὅπου θά ξεκινήσει μιά παραπέρα διεξοδικότερη ἀνάλυση. Παρέχονται οἱ ἀπαραίτητες πληροφορίες καί στοιχεῖα, ἐνῶ παράλληλα ἀσχεῖται μιά κριτική στήν ἀκολουθούμενη πολιτική τῶν μεταφορῶν.

Στά ἄρθρα δέν πραγματενομάστε τά θέματα τῶν θαλάσσιων καί ἀστικῶν ὀδικῶν μεταφορῶν — ἄν καί θεωρούσαμε ἀπαραίτητη τή συνολική παρουσίαση τῶν μέσων μεταφορᾶς — λόγω ὑπάρχοντος προβλήματος χώρου καί προηγούμενων ἄρθρων πού ἀναφέρονταν στά μέσα αὐτά μεταφορᾶς. Ἐπιφυλασσόμενοι νά δώσουμε συνέχεια στό ἀφιέρωμα περί μεταφορῶν, ἐπιλέξαμε νά δοθοῦν σάν πρώτη ἐνότητα τά παρακάτω ἄρθρα.

Κύρια χαρακτηριστικά τῆς πολιτικῆς τῶν μεταφορῶν στή χώρα μας, εἶναι, ἡ σπασμωδικότητα, ἡ ἀσυνέχεια καί ἡ περιστασιακότητα πού διακρίνουν τίς ἐνέργειες τῶν ἀρμόδιων φορέων καθῶς καί ἡ μονολιθική θέση ὅσον ἀφορᾶ τό ρόλο τῶν μεταφορῶν μέσα στό κοινωνικοοικονομικό σύστημα τῆς χώρας. Οἱ ἀκολουθούμενες πολιτικές τῶν ἐκάστοτε, μέχρι τίς μέρες μας, κυβερνήσεων γιά θέματα μεταφορῶν, μέσα στά πλαίσια τῶν εὐρύτερων κοινωνικῶν καί πολιτικῶν ἐπιλογῶν τους, μποροῦν ἀδιάστα νά θεωρηθοῦν ὁ κύριος ὑπαίτιος τῆς ἀταξίας καί τῆς ἀποδιοργάνωσης πού κυριαρχοῦν στόν κλάδο τῶν μεταφορῶν καί στό ὅλο παραγωγικό σύστημα τῆς χώρας.

Ἡ ἐνότητα περιλαμβάνει τρία ἄρθρα, πού ἀναφέρονταί στίς ἐμπορευματικές ὀδικές μεταφορές, στίς ἀερομεταφορές καί στίς σιδηροδρομικές μεταφορές ἀντίστοιχα. Ἡ δομή τῶν τριῶν ἄρθρων χαρακτηρίζεται ἀπό δύο βασικές κατευθύνσεις: — τήν προσπάθεια κατάδειξης τῆς ἐξελικτικῆς πορείας τῶν μέσων μεταφορᾶς καί τῆς λειτουργίας τους μέσα στόν παραγωγικό μηχανισμό τῆς χώρας, καί — τήν ἐξαγωγή συμπερασμάτων πού ἀκολουθοῦνται ἀπό ἐνδεδειγμένες (κατά τή γνώμη μας) προτάσεις γιά μιά ἀποτελεσματική ἀντιμετώπιση τῶν βασικῶν προβλημάτων στίς μεταφορές μας.

Τά ἄρθρα αὐτά ἀποτελοῦν ἐπεξεργασμένα καί ἀναδιαρθρωμένα μέρη διπλωματικῆς ἐργασίας τῶν γραφόντων (σέ στενή συνεργασία μεταξύ τους), πού παρουσιάστηκε τόν Ἰούνη τοῦ 1978 στά πλαίσια τῶν σπουδῶν τους στό Ἰνστιτούτο Περιφερειακῆς Ἀνάπτυξης, μέ γενικό τίτλο «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (στήν Ἑλλάδα)». Τά ἄρθρα συμπληρώθηκαν τόν Ἰούνη τοῦ 1980.

Θά πρέπει νά πούμε ὅτι προσπαθήσαμε νά διερευνήσουμε ἕνα χώρο ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ὀργανωτική σύγχυση καί ὅπου τά στοιχεῖα εἶναι σπάνια, ἐλλειπῆ, ἀνεπεξέργαστα καί ἀνακριβῆ. Ἐκεῖ πού ὑπῆρχαν στοιχεῖα κρατοῦνταν ζηλότυπα, θά λέγαμε ἀπό τούς ἀρμόδιους φορεῖς καί ὑπηρεσίες, πού μέ τή μαγική λέξη «ἀπόρρητο» δέν διατίθονταν στούς ἐνδιαφερόμενους, ἄν καί πρόκειται γιά θέματα πού ἀπαιτοῦν ἀφθονή πληροφόρηση.